

25 juni: gedenking 500e sterfdag Suster Bertken

 Het Literatuurhuis organiseert op 25 juni aan de Oudegracht een avond om de 500e sterfdag van Utrechtse dichteres *Suster Bertken* te gedenken en aandacht te besteden aan haar werk en wie ze was.

*

Berta Jacobsdochter, bekend als *Suster Bertken*, was een non en kluisnares. En ze was een van de eerste Nederlandstalige vrouwelijke dichters. Op 25 juni is het 500 jaar geleden dat zij op 87-jarige leeftijd is gestorven. De 57 jaar die er aan vooraf gingen verbleef ze in een nauwelijks 16m2 grote kluis, gemetseld tegen de Buurkerk aan midden in het centrum van de stad. Ze heeft haar cel op eigen kosten laten bouwen en is er na haar dood begraven. Daar kon ze zeer sober leven, zich volledig op God richten, bidden en mediteren, alle vieringen volgen, raad geven aan voorbijgangers én zich bezig houden met het schrijven van gebeden en gedichten. Slechts 2 boekjes met gebeden en liederen van haar zijn bewaard gebleven

Tien jonge dichters hebben zich in de aanloop naar 25 juni laten inspireren door het leven en werk van Suster Bertken. Ter gelegenheid van de 500ste sterfdag zijn hun gedichten samen met de 9 bewaard gebleven gedichten-liederen van Suster Bertken gebundeld in een speciale uitgave. Na het ceremonieel luiden van de klok van de Buurkerk wordt de bundel gepresenteerd in het Literatuurhuis, dat is gevestigd in de voormalige sacristie van de Regulierenkerk, de plek waar destijds het liedboek en de sleutel tot de kluis van Suster Bertken werden bewaard. Jose van Aelst geeft een inleiding op het leven en werk van Suster Bertken en de dichters dragen hun gedichten voor.

Meer info: <http://www.hetliteratuurhuis.nl/agenda/579/>
http://nl.wikipedia.org/wiki/Suster_Bertken

*Een boecxken gemaket ende bescreven van suster bertken die.IVij.iaren besloten heeft gheseten tot Utrecht in die buerkercke, 1516

Special: Vrouwen in de literatuur

Vandaag is het *Internationale Vrouwendag* en gaat ook de Boekenweek van start. Daarom op Cultura24 *een weekend lang aandacht voor vrouwen van betekenis in de Literatuur!* Met Henriëtte Roland Holst, Anna Blaman, Connie Palmen, Charlotte Mutsaers en Mensje van Keulen. Zaterdag 8 en zondag 9 maart op Cultura24!

Zaterdag 8 maart 2014

Droom en daad - Henriëtte Roland Holst / 20:00 uur

Documentaire over leven en werk van dichter en politiek activiste Henriëtte Roland Holst. Eerder uitgezonden in *Het Uur van de Wolf*.

Benali Boekt - Anna Blaman *Eenzaam avontuur* / 20:50 uur

Abdelkader Benali onderzoekt de blijvende invloed van klassiekers uit de Nederlandse literatuur. In deze aflevering het boek *Eenzaam avontuur* (1948) van schrijfster Anna Blaman (pseudoniem van Johanna Petronella Vrugt) (1905-1960). Het boek is gebaseerd op haar verhouding met haar grote liefde Ali Bosch.

Door de homo-erotische passages wordt het boek neergesabeld door de pers: de Volkskrant: "het is een vies geval". De Rotterdamse schrijver Albert Helman organiseert een schijnproces tegen het boek, dat wordt uitgezonden door de VPRO-radio. Het boek wordt een bestseller en Blaman ontvangt in 1957 zelfs de P.C. Hooftprijs!

Het Parool: "een demonstratie van wansmaak en malligheid"

Knetterende Letteren: Rozalie Hirs en Maartje Wortel / 21:20 uur

En een gesprek met schrijfster Maartje Wortel over haar roman *Ijstijd*, over een man op zoek naar zichzelf en over de waarde van literatuur en identiteit. Met Rozalie Hirs (dichteres en componiste) een gesprek in De Schrijfkamer over haar conceptuele poëzie tot stand komt en de relatie tussen poëzie en muziek.

Margo Minco: De schaduw van de herinnering / 22:05 uur

Een documentaire van Maarten Schmidt en Thomas Doebele over schrijfster Marga Minco (1920). Minco heeft als enige van haar familie de Tweede Wereldoorlog overleefd. In haar oeuvre heeft ze haar herinneringen verwerkt. Eerder uitgezonden in *Het Uur van de Wolf* op 23 april 2010.

Zondag 9 maart 2014

De wereld van Charlotte Mutsaers / 20:30 uur

Mutsaers, winnares van de P.C. Hooftprijs 2010, schrijft proza en (autobiografische en verhalende) essays en tekent en schildert beeldverhalen en bijzondere portretten en taferelen. Zo origineel, tegendraads en kleurrijk als haar werk is, is zij zelf ook. Een documentaire van Suzanne Raes over medelijden, levenslust en de kracht van zachtmoedigheid. Eerder uitgezonden in *Het Uur van de Wolf* op 2 oktober 2010.

Mensje van Keulen - Portret van een schrijfster / 21:25 uur

Documentaire van Jacinta Holtslag over schrijfster Mensje van Keulen. Een gesprek over haar jeugd in Den Haag en haar liefde voor de zee, over inspirerende literatuur, haar tijd bij Propria Cures, de duistere kanten in haar werk en haar leven in eeuwige strijd met en in liefde voor haar personages. Veertig jaar geleden vestigde ze haar naam met de roman *Bleekers zomer*.

Benali boekt D. Meijsing / 22:25 uur

Benali en schrijfster Doeschka Meijsing worden gevolgd op de begraafplaats in Haarlem waar Meijdings vader begraven ligt, in haar woning in Amsterdam, samen met haar stiefkind, de zoon van ex-partner Xandra Schutte, in haar ouderlijk huis en bij het bekijken van werk van kunstschilder Jan Sluijters (1881-1957), van wie Meijsing een schilderij wil aanschaffen.

Benali boekt C. Palmén / 22:50 uur

Benali haalt Connie Palmén thuis in Amsterdam op en samen vertrekken ze naar Zuid-Frankrijk, naar het huis van vriend en musicus Reinbert de Leeuw. Daar, in Chateauneuf de Grasse, brachten Palmén en haar echtgenoot Hans van Mierlo elke zomer door. Nu verblijft ze er met Benali, De Leeuw met Gerard Bouwhuis en Heleen Hulst.

Hermine de Graaf – in memoriam

Vorige week zondag is schrijfster Hermine de Graaf op 62-jarige leeftijd in haar woonplaats Buinen overleden. Ze was al een tijd ernstig ziek. Haar meest recente werk *'Mijn moeder en de duif, of Hoe ik met schaatsen stopte'* dateert van alweer 12 jaar geleden. Ze werd weinig meer gelezen de laatste jaren en was ook niet meer zo bekend, zeker niet bij de jongere generatie. Toch was ze in de 80-er jaren een veelbelovende nieuwe stem in de Nederlandse literatuur. Ze zorgde voor een intrigerend eigen geluid naast de vele mannelijke schrijvers in die tijd. Vrijwel altijd scheef ze over (vrouwelijke) individuen die hun eigen weg zochten en verder keken dan de ongeschreven, maar toch drukkende regels.

Geboren en getogen in Winschoten, Den Helder en Velp ging ze in Amsterdam Nederlandse taal en letterkunde studeren. Daarna werd ze lerares Nederlands in Venray. In die tijd is ze begonnen met het publiceren van verhalen in *Hollands Maandblad*, het literaire tijdschrift waar menig schrijver haar of zijn debuut maakt. Een aantal van deze verhalen werden gebundeld in haar eerste boek *'Een kaart, niet het gebied'*. Hoofdpersonen in de verhalen zijn steeds pubermeisjes die zich, soms destructief, proberen te ontworstelen aan hun beklemmende omgeving. De confrontatie met ouders en gezin staat centraal, en het felst komt die tot uitdrukking in de relatie tussen moeder en dochter.

Hermine de Graaf won met haar bundel de *Geertjan Lubberprijs* voor het beste debuut van 1984. Men was vooral onder de

indruk van hoe ze haar verhalen opbouwde, niet gelijk het hele overzicht geven, maar flarden en puzzelstukjes. Op deze manier beschreef ze de binnenwereld van de 'lastige' meisjes, een grillig landschap.

Na dit succes heeft ze haar baan als lerares opgezegd, en is ze zich fulltime aan het schrijven gaan wijden. Er volgden nog 11 titels, zowel verhalenbundels als novelles en een aantal romans. Met de verhalenbundel *'Aanklacht tegen onbekend'* wint ze in 1988 de F.Bordewijkprijs, een jaarlijkse literaire prijs voor het beste Nederlandse prozaboek. In deze bundel heeft ze gekozen voor 'niet uitgebalanceerde mensen' als hoofdpersonen. Zij komen in conflict met de grote buitenwereld, die vooral bezig is met het hen weer in het gareel te krijgen. Ook de hulpverlenende instanties, die zich ongevoelig tonen voor de voorzichtige pogingen om greep op de wereld te krijgen.

(Overigens vind ik op een aantal plaatsen dat ze de F.Bordewijkprijs zou hebben gekregen voor de novelle *'De regels van het huis'*. Ook Wikipedia spreekt zichzelf tegen, en ik kan het niet uit mijn geheugen halen)

'Stella Klein' was haar eerste lange roman, ook wel een ontwikkelingsroman genoemd. Hoofdpersoon Stella wordt gevolgd van haar vroege jeugd tot haar huwelijk. De dood van haar kind bij een ongeluk is een omkeerpunt. Stap voor stap wordt beschreven hoe Stella Klein de waarheid en de oprechtheid zoekt. Het sluit aan bij een uitspraak die ik van Hermine de Graaf vond: *"Van alle mogelijkheden lijkt de waarheid spreken nog de beste, maar als er iets is waarop niemand me heeft voorbereid, dan is dat tot het laatst toe eerlijk blijven"*. Het lijkt tekenend voor haar hele werk te zijn, toen ze het schreef, maar ook nu nog actueel. Ik hoop voor haar dat ze die eerlijkheid tot op het laatst heeft kunnen volhouden.

Vrijwel al het werk van Hermine de Graaf staat in de vrouwenbibliotheek.

Kira Wuck wint Eline van Haarenprijs 2013

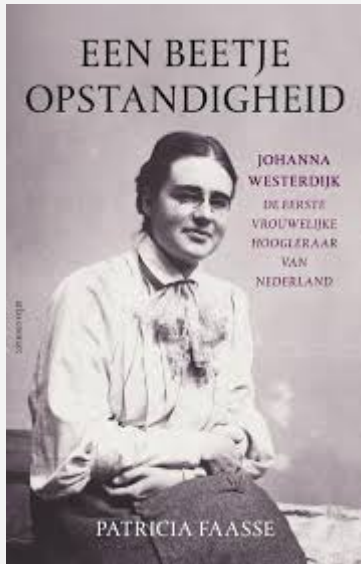
✘ Kira Wuck heeft woensdag de **Eline van Haarenprijs 2013** in ontvangst genomen. Ze heeft de prijs gewonnen met haar gedichtenbundel **Finse meisjes**, waarvoor ze samen met Sylvie Marie en Lieke Marsman was genomineerd. De uitreiking vond plaats in Bergen tijdens het jubileumfeest van uitgeverij Conserve.

De *Eline van Haarenprijs* wordt iedere vijf jaar toegekend door uitgeverij Conserve en is bedoeld voor de beste bundel van een dichteres onder de vijfendertig jaar. De prijs bestaat uit een kunstwerk van Aris de Bakker en een bedrag van 1250 euro. De jury vindt de bundel van Kira Wuck origineel: "Kijken nu al uit naar de volgende bundel. Het geeft ons een beeld ✘ van jonge mensen die in het nu leven en rondhangen in een grote koude stad. De eenzaamheid is voelbaar. Mooi verwoord."

Deze debuutbundel werd eerder dit jaar bekroond met de Lucy B. en C.W van der Hoogtprijs en genomineerd voor de C. Buddingh'-prijs.

Vorige maand is van een van onze vrijwilligster een recensie geschreven over *Finse meisjes*:
<https://vrouwenbibliotheek.wordpress.com/2013/09/05/finse-meisjes-door-kira-wuck/>

'Een beetje opstandigheid' van de eerste vrouwelijke hoogleraar in Nederland

Vorig jaar september, 100 jaar na haar aanstelling, is de biografie *Een beetje opstandigheid* uitgekomen over de eerste vrouwelijke hoogleraar in Nederland, **Johanna Westerdijk** (1883-1961). In het kader van een serie lezingen rondom het 1001 vrouwen project van Els Kloek was Patricia Faasse, de schrijfster van de biografie, bij Atria (voorheen Aletta), om hier een boeiend portret van te schetsen. In de link een verslag.

www.talktoaletta.nu/blog/een-vergeten-topvrouw